

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5CdoS/5/2026
Identifikačné číslo spisu:	4421205338
Dátum vydania rozhodnutia:	30.07.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Halušková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:4421205338.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Haluškovej a členov senátu JUDr. Jany Bajánkovej a JUDr. Jozefa Kolcuna, PhD. v spore žalobkyne K. Ž., narodenej XX. V. XXXX, N. D., N.Á. XXXX/XX, zastúpenej advokátskou kanceláriou WEBBER LEGAL, s.r.o., Prešov, Duchnovičovo námestie 1, IČO: 50 680 552, proti žalovanej Všeobecnej úverovej banke, a.s, Bratislava, Mlynské nivy 1, IČO: 31 320 155, zastúpenej advokátskou kanceláriou Beňo & partners advokátska kancelária, s.r.o., Poprad, Námestie svätého Egídia 40/93, IČO: 44 250 029, o zaplatenie finančného zadost'učinenia 2.016,40 eura, vedenom na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 4Csp/157/2021, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 18. októbra 2023 sp. zn. 11CoCsp/4/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalovanej p r i z n á v a voči žalobkyni náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nové Zámky (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom zo 6. marca 2023 č. k. 4Csp/157/2021-1132 žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 100 eur do 3 dní po právoplatnosti rozsudku (I. výrok), vo zvyšnej časti žalobu zamietol (II. výrok) a žalovanej uložil povinnosť nahradiť žalobkyni trovy konania v rozsahu 100 % zo sumy 100 eur s tým, že o výške rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (III. výrok).

1.1. Z dôvodov rozsudku vyplýva, že predmetom súdneho sporu bolo zaplatenie primeraného finančného zadost'učinenia 2.016,40 eura podľa zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zák. č. 250/2007 Z. z.“). Skutkovo bolo preukázané, že žalobkyňa ako dlžníčka dňa 09. 07. 2014 uzatvorila s právnym predchodcom žalovanej Consumer Finance Holding, a.s. ako veriteľom zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX. Celková čiastka, ktorú mala titulom úveru zaplatiť bola 9.825,60 eura bez poistenia a 10.110,60 eura s poistením. V upomínacom konaní vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 22Up/561/2018 bola žalovanej platobným rozkazom z 05.

09. 2018, právoplatným 22. 09. 2018, uložená povinnosť vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie 1.908,16 eura (rozdiel medzi veriteľom poskytnutou istinou úveru 5.792,80 eur a úhradami žalobkyne vykonanými od 22. 07. 2014 do 15. 06. 2018 sumou 7.700,96 eura). Tým bol podľa súdu prvej inštancie naplnený predpoklad stanovený v tretej vete §-u 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z. z. Právny predchodca žalovanej žalobkyni požadovanú sumu zaplatil. Žalobkyňa (spotrebiteľka) sa dostala do neistého postavenia, keď právnomu predchodcovi žalovanej zaplatila dlh v plnej sume vrátane úrokov a poplatkov, hoci úverová zmluva neobsahovala podstatné náležitosti podľa zákona o spotrebiteľských úveroch a právny predchodca žalovanej musel vedieť, že úver je bezúročný a bez poplatkov. Žalobkyňa tak bola nedôvodne vystavená psychickému vypätiu a stavu právnej neistoty vyvolaného žalovanou napriek tomu, že vedela o nedostatkoch zmluvy spôsobujúcich bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru. Žalobkyňa bola nútená uplatňovať svoje práva a brániť sa v iných konaniach.

1.2. Pri rozhodovaní o výške primeraného finančného zadost'učinenia, ktorá nie je v zákone definovaná, vychádzal súd prvej inštancie z jeho satisfakčnej, sankčnej a kompenzačnej funkcie zohľadniac, že žalovaná resp. jej právny predchodca po vydaní platobného rozkazu vyplatil žalobkyni bez rozporovania a námietok tam žalovanú sumu. Prihliadol aj na to, že žalobkyňa zaplatila právnomu predchodcovi žalovanej 168,51 eura dňa 31. 08. 2018 a 169 eur dňa 20. 09. 2018 dobrovoľne, bez akejkoľvek výzvy (výzvy právneho predchodcu žalovanej boli až datované 26. 09. 2018 a 30. 09. 2018). Okresný súd poukázal na to, že požadovanie nedôvodných úrokov a poplatkov žalovanou obmedzilo komfort spotrebiteľky, obralo ju o čas a kľud. Žalobkyňa teda bola vystavená riziku neprimeraného peňažného plnenia, čo malo negatívny dopad na jej život, nie však v miere odôvodňujúcej priznanie finančného zadost'učinenia v požadovanej sume 2.016,40 eura. Túto sumu odôvodňovala žalobkyňa hlavne strachom zo straty motorového vozidla, ktoré potrebovala a odkázanosťou jej rodičov, s ktorými žila v spoločnej domácnosti, na prevoz motorovým vozidlom z dôvodu invalidity jedného z nich. Z dokazovania ale nevyplynulo, že by právny predchodca žalovanej alebo žalovaná chceli pristúpiť k výkonu záložného práva a k odňatiu motorového vozidla žalobkyni. Z predložených dôkazov je zrejmé, že právny predchodca žalovanej vrátil žalobkyni obe ňou zaplatené splátky v sume 337,51 eur dňa 06. 12. 2018 spolu s úrokom z omeškania a s trovami právneho zastúpenia. Pri posudzovaní výšky primeraného finančného zadost'učinenia súd prvej inštancie vychádzal aj z toho, že žalobkyňa bola v konaní zastúpená právnym zástupcom (mala teda poskytnutú primeranú ochranu na uplatnenie svojich práv), bola schopná splácať úver (čo uviedla na pojednávaní) a žalovaná jej uhradila bez podania opravného prostriedku sumu 1.908,16 eura na základe žaloby o vydanie bezdôvodného obohatenia. Zdôraznil, že je vecou úvahy súdu stanoviť so zreteľom na všetky okolnosti každého jednotlivého prípadu rozsah finančného zadost'učinenia, adekvátne skutočnostiam prejednávaneho prípadu, sledujúci poskytnutie satisfakcie spotrebiteľovi a odradenie dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľa. Okrem toho okresný súd zohľadnil aj rozhodovaciu súdnu prax a fakt, že v odlišných konkrétnych skutkových okolnostiach paušalizovanie toho, čo je primerané, nie je možné. Primerané finančné zadost'učinenie nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobkyne, resp. kompenzáciu jej majetkovej škody. Na druhej strane symbolické finančné zadost'učinenie by sa zjavne minulo účinkom a účelom zákona. Žalobkyňou uplatnené finančné zadost'učinenie 2.016,40 eura predstavovalo polovicu úveru poskytnutého právnym predchodcom žalovanej. S ohľadom na intenzitu porušenia práva žalobkyne podľa § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z. z. je táto suma neprimerane vysoká a navyše, žalobkyňa ju v konaní neodôvodnila. Uviedla len obavu z odňatia auta, no výzvu obdržala až po jej úspechu v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia. Z týchto dôvodov súd prvej inštancie považoval za primerané priznanie finančného zadost'učinenia v sume 100 eur a vo zvyšku žalobu ako nedôvodnú zamietol.

1.3. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“). Žalobkyňa bola úspešná v konaní, nakoľko jej okresný súd priznal nárok, ktorý závisel od úvahy súdu. Rozhodol tak, že žalobkyňa má voči žalovanej nárok na plnú náhradu trov konania z prisúdenej sumy. Výslovil, že o výške trov konania rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku (§ 262 ods. 2 CSP).

2. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 18. októbra 2023 sp. zn. 11CoCsp/4/2023 postupom podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP rozsudok súdu prvej inštancie v časti II. a III. výroku potvrdil (I. výrok) a žalovanej priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu (II. výrok). Žalobkyňa, ktorá požadovala primerané finančné zadost'učinenie v sume 2.016,40

eura, z ktorých jej bolo priznaných 100 eur za súčasného zamietnutia zvyšku žaloby, ako odvolací dôvod v zmysle § 365 ods. 1 písm. f), h) CSP uplatnila, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Namietla aj, že rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd (§ 365 ods. 1 písm. c) CSP). Odvolací súd konštatoval, že vydaním platobného rozkazu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 22Up/561/2018 bol naplnený predpoklad úspešného uplatnenia porušenia práv spotrebiteľky umožňujúci požadovať od žalovanej ako právnej nástupkyne spoločnosti VÚB Leasing, a. s. právo na primerané finančné zadost'účinenie za aplikácie § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z. z.

2.1. Odvolací súd sa stotožnil s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie týkajúcim sa výšky priznaného primeraného zadost'účinenia (100 eur). Pripomenul, že primerané finančné zadost'účinenie sa nemusí rovnať polovici rozdielu medzi sumou, ktorú mala žalobkyňa zaplatiť právnomu predchodcovi žalovanej (9.825,60 eura) podľa zmluvy o spotrebiteľskom úvere a sumou skutočne poskytnutého úveru (5.792,80 eura). Zdôraznil, že žalobkyňa žiadnym, právne ani skutkovo relevantným spôsobom nevysvetlila dôvod svojho výpočtu primeraného finančného zadost'účinenia, za ktoré považovala sumu 2.016,40 eura (ako 50 % zo sumy 4.032,80 eura predstavujúcej rozdiel súm 9.825,60 eura a 5.792,80 eura). Primerané finančné zadost'účinenie nemá mať likvidačný a neproporcionálny charakter; neproporcionalita by podľa odvolacieho súdu nastala, ak by sa primerané finančné zadost'účinenie rovnalo výške bezdôvodného obohatenia požadovaného žalobkyňou v konaní vedenom pod sp. zn. 22Up/561/2018 na Okresnom súde Banská Bystrica, ktoré jej bolo priznané aj žalovanou zaplatené. Odvolací súd uviedol, že žiadne ustanovenie zákona neupravuje výšku finančného zadost'účinenia inak ako označením primerané. Pre ustálenie jeho výšky bolo potrebné posúdiť intenzitu zásahu do práv žalobkyne ako spotrebiteľky, výšku sumy nedôvodne požadovanej žalovanou, dĺžku trvania závadného stavu a objektívnu spôsobilosť konania žalovanej, resp. jej právneho predchodcu vyvolať negatívne dôsledky v súkromnom, príp. spoločenskom živote žalobkyne. V súvislosti s určovaním výšky primeraného finančného zadost'účinenia odvolací súd poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 30. 11. 2022 sp. zn. 4Cdo/298/2020, ktorý prešiel i testom ústavnosti (uznesenie Ústavného súdu SR zo dňa 14. 06. 2023 sp. zn. II. ÚS 305/2023). Konštatoval, že súd prvej inštancie správne vychádzal z: 1/ okolností a skutočností na strane žalovanej, resp. jej právneho predchodcu, ktorý žalobkyni po vydaní platobného rozkazu v konaní vedenom pod sp. zn. 22Up/561/2018 dňa 05. 09. 2018 vyplatil sumu 1.908,16 eura s príslušenstvom a trovami konania bez podania odporu proti platobnému rozkazu; splátky úveru realizované žalobkyňou dňa 31. 08. 2018 sumou 168,51 eura a dňa 20. 09. 2018 v sume 169 eur boli žalobkyni po podaní žaloby v konaní vedenom na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 10Csp/145/2018 vrátené 06. 12. 2018, resp. 07. 12. 2018 spolu s príslušenstvom a trovami konania, teda žalovaná ani nevyčkala na rozhodnutie súdu v merite veci, 2/ konania a okolností na strane žalobkyne, ktorá tvrdila, že zmluvu s právnym predchodcom žalovanej o spotrebiteľskom úvere si pri podpisovaní neprečítala, že nevedela, prečo je v zmluve napísaný príjem domácnosti 1.750 eur, že úver vedela splácať v dohodnutých mesačných splátkach v sume 168,51 eura, že sa obávala „predexekučných návštev“ a toho, že v prípade nesplácania úveru jej dodávateľ zoberie motorové vozidlo, na ktoré jej poskytol úver, že žalovanej po podaní návrhu dňa 28. 08. 2018 na vydanie platobného rozkazu (konanie pod sp. zn. 22Up/561/2018) zaplatila ďalšie splátky úveru dňa 31. 08. 2018 v sume 168,51 eura a dňa 20. 09. 2018 v sume 169 eur v obave z odňatia motorového vozidla. Odvolací súd zrekapituloval, že žalobkyňa pokračovala v splátkach úveru v zmysle zmluvy o spotrebiteľskom úvere aj po podaní návrhu na vydanie platobného rozkazu (podľa jej tvrdenia dňa 28. 08. 2018) a uvedené dve splátky zaplatila ešte pred tým, ako jej právny predchodca žalovanej zaslal výzvu k zaplateniu zo dňa 26. 09. 2018 a upomienku - pokus o zmier zo dňa 30. 09. 2018. Preukázané nebolo, že tieto splátky žalobkyňa zaplatila v dôsledku obavy z „predexekučných návštev“, nakoľko možnosť realizácie záložného práva k motorovému vozidlu bola spomenutá až v uvedenej upomienke - pokuse o zmier. Dňa 13. 11. 2018 žalobkyňa podala na Okresný súd Nové Zámky návrh proti žalovanej (VÚB Leasing, a. s.), ktorým sa domáhala zaplatenia sumy 337,51 eur s príslušenstvom a trovami konania, pričom právny predchodca žalovanej jej uvedenú sumu, príslušenstvo aj trovy konania zaplatil dňa 06. 12. 2018, resp. 07. 12. 2018 (dátumy uvádzané žalobkyňou) a žalobkyňa podanú žalobu vzala späť, v dôsledku čoho súd prvej inštancie konanie zastavil uznesením č. k. 10Csp/145/2018-84 zo dňa 10. 01. 2019. Vychádzajúc z tvrdení žalobkyne a zistení súdu prvej inštancie uvedených v odôvodnení jeho

rozsudku bol odvolací súd názoru, že finančné zadost'učinenie priznané žalobkyni v sume 100 eur je vzhľadom na okolnosti veci primerané a jeho výška závisela v plnej miere od úvahy súdu. Odvolací súd poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 30. 06. 2022 sp. zn. 7Cdo/92/2021 uverejnené ako judikát č. R 48/2022, ktorého právna veta znie: „Pre priznanie práva na zadost'učinenie spotrebiteľa, ktorý úspešne uplatnil na súde porušenie práva alebo povinnosti v zmysle § 3 ods. 5 tretia veta zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, je rozhodujúcim kritériom primeranosť požadovaného zadost'učinenia; jeho konkrétnu výšku určuje súd úvahou so zreteľom na okolnosti každého jednotlivého prípadu“.

2.2. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní o trovách konania podľa odvolacieho súdu správne vychádzal z názoru, že základ nároku (existencia nároku žalobkyne na náhradu primeraného finančného zadost'učinenia) bol daný a výška nároku závisela od úvahy súdu. Procesný úspech sa v tomto prípade posudzuje len vo vzťahu k výsledku sporu ohľadne základu nároku, preto čiastočné zamietnutie žaloby nemalo na rozhodnutie o trovách konania pred súdom prvej inštancie žiadny vplyv. Aby však dôsledky takéhoto rozhodnutia neboli vo vzťahu k žalovanej nespravodlivé, výška náhrady trov konania sa odvíja od prisúdenej sumy (100 eur) bez ohľadu na pôvodný predmet konania (2.016,40 eur). Súd prvej inštancie o trovách konania (§ 255 ods. 1 CSP) správne rozhodol tak, že žalovanej uložil povinnosť nahradiť žalobkyni trovy konania v rozsahu 100 % z prisúdenej sumy (t. j. 100 eur).

2.3. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP. Žalovanej, v odvolacom konaní úspešnej v plnom rozsahu, vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči v odvolacom konaní neúspešnej žalobkyni. Podľa ust. § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením. Pri stanovení výšky tarifnej odmeny za jednotlivé úkony právnych služieb bude súd prvej inštancie vychádzať z prisúdenej sumy ako tarifnej hodnoty (žalobkyňou pôvodne uplatnená suma je v tomto prípade bez právneho významu).

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie tvrdiac existenciu dovolacieho dôvodu vymedzeného v § 420 písm. f) a v § 421 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku. Navrhla, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie; uplatnila si nárok na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

3.1. V prvej, najrozsiahlejšej časti dovolania žalobkyňa prostredníctvom svojho právneho zástupcu uviedla iba celé znenia písomných podaní produkovaných stranami sporu v konaní pred súdmi nižších inštancií obsiahnutých v súdnom spise (žalobkyňa do textu dovolania na stranách 3 až 25 začlenila celú podanú žalobu, celý obsah jej podaní z 21. 2. 2022, 18. 10. 2022, 15. 12. 2022, celé vyjadrenie žalovanej k žalobe a jej vyjadrenie zo 14. 11. 2022, výpovede právneho zástupcu žalobkyne aj žalobkyne na pojednávaní konanom dňa 09. 02. 2023, aj obsah záverečných rečí na tomto pojednávaní prednesených - str. 25 až 27 dovolania, celé odvolanie žalobkyne podané proti rozsudku súdu prvej inštancie, celé vyjadrenie žalovanej k tomuto odvolaniu - str. 27 až 36 dovolania) a doslovne odcitovala celé body 11 až 21 (tento obsahuje pomer hlasov, ktorým bolo rozhodnutie odvolacieho súdu prijaté, pozn. dovolacieho súdu) z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu (viď strany 36 až polovica strany 43 dovolania).

3.2. V ďalšej časti (od polovice str. 43 do cca prvej štvrtiny str. 45 dovolania) žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) označila skutočnosť, v ktorých vidí naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP. Za procesne neudržateľný označila záver odvolacieho súdu, že odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP nenapĺňa skutočnosť, že na pojednávaní dňa 09. 02. 2023 súd prvej inštancie najprv vyhlásil dokazovanie za skončené a až následne umožnil sporovým stranám predniesť záverečné reči, čo odporuje § 182 CSP. Argumentovala, že Civilný sporový poriadok umožňuje stranám sporu navrhnúť dôkazy aj v záverečnej reči, čo žalobkyni postupom súdu prvej inštancie umožnené nebolo a boli ukrátené jej procesné práva, pretože právny zástupca žalobkyne chcel na pojednávaní v záverečnej reči navrhnúť ďalšie dôkazy. Uviedla, že tieto dôkazy nechce „z dôvodov procesnej taktiky“ uvádzať ani po odvolaní a ani v dovolaní, pretože „by stratili svoje momentum alebo svoj prekvapivý význam“. Odvolaciemu súdu vyčítala, že podmienil úspešné uplatnenie odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. c) CSP tým, aby žalobkyňa v zákonnej lehote podala námietku zaujatosti. Súdom nižších inštancií dovolateľka vytkla aj to, že pri určovaní výšky primeraného finančného zadost'učinenia odmietli zobrať

do úvahy výšku životného minima, výšku minimálnej mzdy a výsledky hospodárenia žalovanej, respektíve jej právneho predchodcu. Napokon za naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP dovolateľka označila aj výšku priznaného primeraného finančného zadost'učinenia, keď za neudržateľný označila záver, že žalobkyni boli pričítané za vinu splátky úveru uhradené po vydaní platobného rozkazu. Rozhodné podľa nej nebolo, kedy bol platobný rozkaz doručený, pretože v čase doručenia nebol právoplatný.

3.3. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu uplatnenému podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP dovolateľka (na zvyšnej časti str. 45 a začiatku str. 46 dovolania) ako právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená vymedzila otázku cit.: „či v prejednávanej veci, na účely určenia výšky primeraného finančného zadost'učinenia, môže konajúci súd brať do úvahy aj výšku životného minima, výšku minimálnej mzdy a alebo výsledok hospodárenia veriteľa, resp. jeho právneho predchodcu“.

3.4. Dovolanie proti výroku o náhrade trov konania podané podľa § 420 písm. f) CSP žalobkyňa (na časti str. 46 a str. 47 tvoriacej záver dovolania) odôvodnila v podstate tým, že odvolací súd napriek tomu, že výška plnenia závisela iba od úvahy súdu a podstatná odvolacia námietka žalobkyne smerovala proti výške primeraného finančného zadost'učinenia, priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu žalovanej. V tejto súvislosti dovolateľka poukázala na nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. IV. ÚS 3194/22 a na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 56/2017, príslušné časti ktorých odcitovala.

4. Žalovaná vo vyjadrení (podanom v r. 2024, pozn. dovolacieho súdu) k dovolaniu navrhla jeho odmietnutie uplatniac si náhradu trov dovolacieho konania. V prvej časti vyjadrenia sa venovala otázke zachovania lehoty na podanie dovolania, v ďalšej časti dôvodom, pre ktoré bola lehota na podanie dovolania zmeškaná. Ako dovolacie dôvody identifikovala ukončenie dokazovania pred prednesom záverečných rečí, nezaobranie sa námietkou zaujatosti a nesprávny postup pri určovaní výšky finančného zadost'učinenia. Nepoprela, že CSP ukončenie dokazovania radí až za záverečné reči, hoci správnym by mal byť opačný postup, nakoľko záverečná reč by mala byť zhrnutím už vykonaného dokazovania, a nie priestorom pre navrhovanie nových dôkazov. Poukázala na to, že žalobkyňa v záverečnom prejave žiadne nové dôkazy nenavrhla a ak by tak urobila, odvolací súd by sa s tým musel vyporiadať. Žiadne dôkazy vznesené neboli, preto nemohlo dôjsť k reálnej ujme práva žalobkyne na súdnu ochranu. Vo vzťahu k námietke zaujatosti žalovaná odkázala na odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu. Postup pri určovaní výšky finančného zadost'učinenia je skutkovou otázkou, vylúčenou z dovolacieho prieskumu.

5. Okresný súd Nové Zámky uznesením zo dňa 5. júna 2024 č. k. 4Csp/157/2021 - 1283 návrh právneho zástupcu žalobkyne zo dňa 27. 03. 2024 na odpustenie zmeškania lehoty na podanie dovolania zamietol. Rozhodnutie zdôvodnil tým, že právny zástupca žalobkyne prevzal rozsudok Krajského súdu v Nitre dňa 29. 12. 2023, nasledujúcim dňom mu začala plynúť lehota na podanie dovolania. Právny zástupca žalobkyne podal dňa 27. 03. 2024 na súd návrh na odpustenie zmeškania lehoty na podanie dovolania spolu s dovolaním z dôvodu, že bol od 29. 02. 2024 neschopný práce. Súd prvej inštancie v týchto skutočnostiach dôvody pre odpustenie zmeškania lehoty nezistil. Zdôraznil, že právny zástupca žalobkyne bol práceneschopným od 29. 02. 2024, t. j. od posledného dňa lehoty na podanie dovolania, takže od 29. 12. 2023 do 28. 02. 2024 mal dostatočne dlhú dobu na vypracovanie a včasné podanie dovolania, keď predložil doklad o práceneschopnosti od 29. 02. 2024 do 13. 03. 2024 (o zmeškanie lehoty požiadal a dovolanie podal až 27. 03. 2024).

6. Nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky z 22. októbra 2024, právoplatným 6. novembra 2024, č. k. IV. ÚS 383/2024-32, bolo uznesenie okresného súdu zo dňa 5. júna 2024 č. k. 4Csp/157/2021 - 1283 o zamietnutí návrhu žalobkyne na odpustenie zmeškania lehoty zrušené.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 31. júla 2025 sp. zn. 5Cdo/102/2024 dovolanie žalobkyne (podané proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 18. októbra 2023 sp. zn. 11CoCsp/4/2023) ako oneskorene podané odmietol.

8. Ústavný súd Slovenskej republiky nálezom z 11. marca 2026 sp. zn. II. ÚS 32/2026 vyslovil, že uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/102/2024 z 31. júla 2025 bolo porušené základné právo sťažovateľky (t. j. žalobkyne, pozn. dovolacieho súdu) na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/102/2024 z 31. júla 2025 zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“). Urobil tak po zistení, že uznesenie najvyššieho súdu vychádza z uznesenia okresného súdu č. k. 4Csp/157/2021-1283 z 5. júna 2024 o zamietnutí návrhu na odpustenie zmeškania lehoty na podanie dovolania. V čase rozhodovania najvyššieho súdu (31. júla 2025) už však bolo toto uznesenie zrušené nálezom ústavného súdu č. k. IV. ÚS 383/2024-32 z 22. októbra 2024 (právoplatným 6. novembra 2024) a nové rozhodnutie o návrhu na odpustenie zmeškania lehoty na podanie dovolania sťažovateľkou ešte vydané nebolo. Napadnuté uznesenie tak vychádzalo z podkladu, ktorý zanikol kasáciou.

9. Uznesením zo dňa 20. 01. 2026 č. k. 4Csp/157/2021-1322 okresný súd odpustil právnomu zástupcovi žalobkyne zmeškanie lehoty na podanie dovolania proti rozsudku Krajského súdu v Nitre sp. zn. 11CoCsp/4/2023-1183 zo dňa 18. 10. 2023; uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 5. 2. 2026.

10. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP; ďalej tiež „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP v spojení s § 122 CSP a uznesením súdu prvej inštancie z 20. 01. 2026 č. k. 4Csp/157/2021-1322) strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania. Bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je vzhľadom na uplatnený dovolací dôvod (§ 420 písm. f) CSP) prípustné, preto vo vzťahu k tomuto dovolaciemu dôvodu skúmal jeho dôvodnosť.

11. Na začiatok, skôr ako sa dovolací súd vyporiada s jednotlivými nastolenými dovolacími dôvodmi musí uviesť, že z obsahu celého dovolania je primárne zrejmá nespokojnosť dovolateľky so skutkovým záverom v podobe ustálenia výšky prisúdeného primeraného finančného zadost'učinenia, ako aj jej snaha dosiahnuť jeho zvýšenie. Dovolací súd preto pripomína, že v zmysle platnej právnej úpravy predmetom dovolacieho prieskumu nie je správnosť skutkových záverov súdov nižších inštancií. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok (nie ďalšie odvolanie) a dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (pozri rozhodnutia dovolacieho súdu napr. sp. zn. 2Cdo/165/2017, 3Cdo/14/2017, 4Cdo/157/2017, 5Cdo/155/2016, 8Cdo/67/2017). Správnosť súdmi riešených skutkových otázok nemôže byť v dovolacom konaní podrobená meritórnemu prieskumu, lebo dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP). Dovolací súd totiž v dovolacom konaní nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie (porov. § 442 CSP).

12. Podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

13. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP). Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; jeho integrálnou súčasťou je právo na relevantné, zákonu

zodpovedajúce súdne konanie. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti jeho strán, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia a na jeho riadne odôvodnenie, zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti). Porušením práva na spravodlivý proces v zmysle uvedeného ustanovenia zákona treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva.

14. K zámene poradia procesného postupu daného v § 182 CSP, keď súd prvej inštancie najskôr uznesením vyhlásil dokazovanie za skončené a potom vyzval strany na zhrnutie ich návrhov a vyjadreniu sa k dokazovaniu a k právnej stránke veci (inštitút označovaný pojmom záverečné reči, pozn. dovolacieho súdu) treba uviesť, že ustanovenie § 182 CSP nadväzuje na právnu úpravu § 154 CSP, upravujúceho zákonnú koncentráciu konania. V zmysle § 154 CSP prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany možno uplatniť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí. V spotrebiteľských sporoch ale platí režim § 296 CSP, v zmysle ktorého spotrebiteľ môže predložiť alebo označiť všetky skutočnosti a dôkazy na preukázanie svojich tvrdení najneskôr do vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej, pričom ustanovenia o sudcovskej koncentrácii konania a zákonnej koncentrácii konania sa nepoužívajú.

14.1. Zo zápisnice o pojednávaní konanom na súde prvej inštancie dňa 09. 02. 2023 (ktorej časti dovolateľka skopírovala do dovolania od polovice jeho str. 25 do približne prvej tretiny str. 27) vyplýva, že súd prvej inštancie najskôr vyhlásil dokazovanie za skončené a následne umožnil sporovým stranám predniesť záverečné reči. Právny zástupca žalobkyne v úvode jeho záverečnej reči uviedol, že sa v plnom rozsahu pridrižiava uplatnených prostriedkov procesného útoku a v závere, že výdavky členov rodiny skúmané neboli. Pred prednesom záverečných rečí na tomto pojednávaní predniesol, že nemá ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania. Do vyhlásenia rozsudku okresného súdu dňa 06. marca 2023 žalobkyňa samotná ani jej právny zástupca nijaké návrhy na doplnenie dokazovania súdu prvej inštancie (napr. elektronicky alebo písomne) nedoručili (§ 296 CSP). Z obsahu spisu nevyplýva, že žalobkyni bolo znemožnené v záverečnom prednese realizovanom prostredníctvom jej právneho zástupcu predniesť v kontradiktórnom konaní návrhy na doplnenie dokazovania; naopak napriek vyhláseniu uznesenia o skončení dokazovania tak strana spotrebiteľského sporu mohla urobiť. Nemožno totiž opomenúť, že uznesenie o vyhlásení dokazovania za skončené (ktoré na rozdiel od iných konaní v prípade spotrebiteľského sporu neohraničuje moment, do ktorého môžu strany uplatniť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany) je rozhodnutím procesného charakteru (upravuje vedenie konania) a súd ním nie je viazaný (§ 237 ods. 2 CSP). Uvedené v praxi znamená, že v odôvodnených prípadoch (ktorým by bolo v súdenom spore vznesenie relevantných návrhov na doplnenie dokazovania v následne prednesenej záverečnej reči) toto uznesenie súd môže zrušiť a v konaní aj v dokazovaní ďalej pokračovať, pokiaľ ešte nerozhodol vo veci samej. Navyše, nemožno ignorovať ani § 295 CSP umožňujúci súdu vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhol, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci, pričom súd aj bez návrhu obstará alebo zabezpečí taký dôkaz. Dovolateľka rezignáciu súdov na splnenie tejto povinnosti netvrdila.

14.2. Dovolací súd nemôže nevziať na zreteľ, že dovolateľka kvalifikovaný návrh na doplnenie dokazovania nevzniesla ani v odvolaní ani v dovolaní s odôvodnením, že dôkazy nechce „z dôvodov procesnej taktiky“ uvádzať ani po odvolaní a ani v dovolaní, pretože „by stratili svoje momentum alebo svoj prekvapivý význam“. Zrejme nedopatrením opomenula existenciu svojej povinnosti riadneho vedenia sporu (tzv. procesnej diligencie) uloženej v čl. 8 základných princípov Civilného sporového poriadku aj to, že legislatívne zakotvenie koncentrácie konania ako efektívneho nástroja racionálneho a odôvodneného zrýchlenia sporového konania bolo odpoveďou na snahy o predlžovanie súdneho konania, napr. aj neustálym odročovaním pojednávaní v dôsledku potreby vykonávania dokazovania nekoncentrované navrhované sporovými stranami. Dôvodová správa k Civilnému sporovému poriadku v tejto súvislosti uvádza: „Základnou ideou nového procesného kódexu je prostredníctvom legislatívne upravených procesných inštitútov dať subjektom civilného procesu do rúk nástroje na to, aby svojím zodpovedným prístupom k súdnemu konaniu dokázali čo najviac sa priblížiť k ideálu rýchlej

a spravodlivej ochrany práv a právom chránených záujmov strán“. Dovolací súd vo vzťahu k uvedeným dovolacím tvrdeniam dovolateľky dáva do pozornosti aj § 366 CSP o tzv. novotách v odvolacom konaní, medzi ktoré za použitia § 149 CSP možno zaradiť aj návrhy na vykonanie dôkazov.

14.3. Zhrnúc uvedené dovolací súd musí konštatovať, že odvolací súd sa pri posudzovaní nesprávnosti v procesnom postupe súdu prvej inštancie, ktorý najskôr vyhlásil dokazovanie za skončené a následne umožnil sporovým stranám predniesť záverečné reči nedopustil nesprávneho procesného postupu znemožňujúceho žalobkyni, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

15. Žalobkyňa videla porušenie svojho práva na spravodlivý proces aj v tom, že odvolací súd nerozhodoval o odvolacom dôvode uplatnenom v zmysle § 365 ods. 1 písm. c) CSP, ale zaoberal sa námietkou zaujatosti, ktorá bola žalobkyňou vznesená po uplynutí zákonnej lehoty danej v prvej vete §-u 53 ods. 1 CSP. Nerozhodnutím o tomto odvolacom dôvode odvolací súd podľa žalobkyne naplnil dovolací dôvod podľa ust. § 420 písm. f) CSP (žalobkyňa teda neuplatnila dovolací dôvod podľa § 420 písm. e) CSP, pozn. dovolacieho súdu).

15.1. Podľa § 365 ods. 1 písm. c) CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd. Obrazom ústavnej požiadavky na nezávislý a nestranný súd je procesná podmienka na strane súdu, ktorou je jeho zákonné obsadenie. Prostriedkom umožňujúcim odstránenie nedostatku v obsadení súdu je vylúčenie sudcu/senátu tvoreného sudcami z prejednávania a rozhodovania sporu, ak so zreteľom na jeho/ich pomer k sporu, k stranám, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní možno mať odôvodnené pochybnosti o jeho nezaujatosti. K vylúčeniu sudcu, ktorý má spor prejednať a rozhodnúť dochádza buď na základe jeho oznámenia skutočností, pre ktoré je vylúčený, alebo v dôsledku uplatnenia námietky zaujatosti stranou sporu (§§ 49 - 53 CSP). Ak by napriek uvedenému spor prejednal a rozhodol vylúčený sudca, nápravu možno zjednať po uplatnení opravného prostriedku zrušením rozhodnutia a vrátením veci na opätovné prejednanie súdom správne obsadeným. Správne obsadenie súdu znamená jeho obsadenie sudcom daného súdneho úseku, ktorému bola vec pridelená podľa pravidiel určených v rozvrhu práce konkrétneho súdu.

15.2. Odvolací súd v 16. bode odôvodnenia jeho rozsudku vychádzal z odvolacieho tvrdenia žalobkyne, že na pojednávaní dňa 09. 02. 2023 aj na pojednávaní dňa 15. 08. 2022 (ktoré nebolo ani otvorené) konajúca sudkyňa opakovane a bez primeraného dôvodu neprimerane kričala na žalobkyninho právneho zástupcu, pričom vzhľadom na intenzitu a dĺžku tohto správania sudkyne možno mať pochybnosti o jej nezaujatosti. Odvolací súd poukázal na zápisnicu z pojednávania zo dňa 09. 02. 2023, v ktorej je výslovne uvedené, že právny zástupca žalobkyne nevznáša námietku zaujatosti konajúcej sudkyne. Skúmal potom, či námietka zaujatosti prednesená žalobkyňou v odvolaní zo dňa 03. 04. 2023 bola vznesená v zákonnej lehote v zmysle § 53 ods. 1 CSP. Dospel k záveru, že žalobkyňa sa o tvrdenej zaujatosti sudkyne dozvedela už na pojednávaní konanom dňa 15. 08. 2022, resp. dňa 09. 02. 2023. Právny zástupca žalobkyne sa pojednávania konaného dňa 09. 02. 2023 aj pojednávania určeného na 15. 08. 2022 osobne zúčastnil, rozsudok zo 06. 03. 2023 mu bol doručený 22. 03. 2023 a odvolanie obsahujúce námietku zaujatosti bolo doručené súdu prvej inštancie 06. 04. 2023. Uvedené znamená, že žalobkyňa vzniesla námietku zaujatosti po uplynutí zákonnej lehoty upravenej v § 53 ods. 1 veta prvá CSP a odvolací súd na túto neprihliadal a nerozhodol o nej v zmysle § 53 ods. 1 veta druhá CSP. Zároveň zdôraznil, že ak by námietka zaujatosti bola žalobkyňou uplatnená v zákonom stanovenej lehote, nebolo by na túto prihliadnuté s poukazom na § 53 ods. 3 CSP.

15.3. Z odvolania žalobkyne dovolací súd zistil, že žalobkyňa špecifikovala odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. c) CSP nasledovne: „Zároveň, na pojednávaní dňa 9. 2. 2023, ako aj na pojednávaní dňa 15. 8. 2022, ktoré konajúca sudkyňa napokon podľa nášho názoru svojvoľne neotvorila, konajúca sudkyňa opakovane bez primeraného dôvodu neprimerane kričala po právnom zástupcovi žalobcu. Máme za to, že vzhľadom na intenzitu a dĺžku takéhoto správania zo strany konajúcej sudkyne možno mať odôvodnené pochybnosti o jej nezaujatosti. Máme za to, že uvedené zakladá odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 2 písm. c) C.s.p.)“. Postupovala teda v súlade s teoretickými východiskami uvedenými v bode 15.1. tohto rozsudku dovolacieho súdu a domáhala sa zjednania nápravy v podobe odstránenia podľa jej názoru existujúcej vady v procesnej podmienke na strane súdu (prvej inštancie) spočívajúcej v tom, že spor prejedнала a rozhodla vylúčená sudkyňa. Úlohou odvolacieho súdu preto bolo skúmať, či skutočne došlo k naplneniu zákonných dôvodov vylúčenia sudkyne okresného súdu (pomer k sporu, k

stranám, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní, príp. či táto neprejednávala a nerozhodovala ten istý spor na súde inej inštalácie), čoho predpokladom bolo ustálenie, keďže táto sudkyňa nezistila a neoznámila skutočnosti, pre ktoré je vylúčená z prejednávania a rozhodovania sporu, či došlo k naplneniu predpokladov druhého spôsobu umožňujúceho prieskum existencie zákonných dôvodov vylúčenia sudcu, ktorým je včasné uplatnenie námietky zaujatosti stranou sporu. Zo zápisnice o pojednávaní zo dňa 9. 2. 2023 vyplýva explicitné vyjadrenie právneho zástupcu žalobkyne (skopírované aj na str. 25 jej dovolania), že nevznáša námietku zaujatosti konajúcej sudkyne. Odvolací súd preto správne najskôr skúmal, či dovolateľka uplatnila námietku zaujatosti voči sudkyňi súdu prvej inštalácie riadne a včas a dospel k záveru, že k jej uplatneniu až v odvolacom konaní došlo po márnom uplynutí lehoty stanovenej v § 53 ods. 1 CSP (čo dovolateľka ani nespochybnila). Dovolací súd vo vzťahu k tomuto parciálnemu dovolaciemu dôvodu uzatvára, že odvolací súd sa v rámci zhorauvedených východísk a zákonných limitov v odvolacom prieskume najskôr zaoberal procesnými predpokladmi umožňujúcimi skúmanie otázky, či o spore na súde prvej inštalácie rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd tak, ako má na mysli § 365 ods. 1 písm. c) CSP a o tomto odvolacom dôvode aj rozhodol.

16. Vo vzťahu k dovolaciemu tvrdeniu, že k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP došlo aj tým, že súdy nezobrali pri určovaní výšky primeraného finančného zadosťučinenia do úvahy aj výšku životného minima, výšku minimálnej mzdy a výsledky hospodárenia žalovanej, resp. jej právneho predchodcu dovolací súd uvádza, že napriek aplikácii §-u 124 CSP a posudzovaniu dovolania podľa jeho obsahu snažiac sa na jednej strane autenticky porozumieť textu dovolania ako celku (viď nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 15/2021 alebo sp. zn. I. ÚS 336/2019), na druhej strane majú na zreteli potrebu nenarušenia princípu rovnosti strán sporu neprípustným nahrádzaním procesnej aktivity strany sporu obligatórne zastúpenej advokátom a potrebu nenarušenia princípu právnej istoty nastolenej právoplatným a vykonateľným rozhodnutím súdu neidentifikoval, v čom mal spočívať nesprávny procesný postup odvolacieho súdu znemožňujúci žalobkyňi, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces. Vyjadrené explicitne, z tejto časti dovolania nevyplýva, či žalobkyňa chcela vo vzťahu k uvedenej problematike namietat napr. nedostatok riadneho a presvedčivého odôvodnenia rozsudkov súdov nižších inštalácií (citujúc časť vety z bodu 17. odôvodnenia nachádzajúcu sa na str. 20 odvolacieho rozsudku), alebo vady v procese dokazovania (nevykonanie niektorého/niektorých dovolateľkou v základnom konaní navrhovaného/navrhovaných dôkazov/dôkazov), či pochybenia v procese hodnotenia dôkazov a pod. Pri konštatovaní nesplnenia povinnosti dovolateľky podľa § 431 ods. 2 CSP (vymedziť dovolací dôvod podľa § 420 CSP tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada) sa dovolací súd touto časťou dovolania nemohol s plnou zodpovednosťou zaoberať. Nad rámec uvedeného dovolací súd poukazuje aj na to, že ani v konaní pred súdmi nižších stupňov dovolateľka neuviedla konkrétny súvis medzi výškou životného minima, výškou minimálnej mzdy alebo výsledkom hospodárenia žalovanej, príp. jej právneho predchodcu a individuálnou situáciou žalobkyne vo vzťahu k posúdeniu primeranosti výšky priznaného finančného zadosťučinenia. Z dôvodov uvedených v rozsudkoch súdov nižších inštalácií vyplýva, že sa zaoberali vzťahom medzi určením výšky primeraného finančného zadosťučinenia a výškou životného minima, výškou minimálnej mzdy a výsledkami hospodárenia žalovanej, resp. jej právneho predchodcu, v kontexte tam uvedenom (so záverom, že výška primeraného finančného zadosťučinenia spotrebiteľa sa neurčuje v závislosti od výšky životného minima, výšky minimálnej mzdy a nezávisí ani od výsledku hospodárenia žalovanej, resp. jej právneho predchodcu).

17. Pri dovolacom tvrdení „Za naplnenie dovolacieho dôvodu podľa ust. § 420 písm. f) C.s.p. považujeme aj výšku priznaného primeraného finančného zadosťučinenia“ dovolací súd iba odkazuje na skutočnosti uvedené v 11. odseku odôvodnenia tohto rozsudku opakujúc, že posúdenie samotnej výšky prisúdeného finančného zadosťučinenia je skutkovou otázkou nepodliehajúcou dovolaciemu prieskumu (pri nenamietaní vád dokazovania alebo hodnotenia dôkazov dovolateľkou).

18. Pri námietke dovolateľky týkajúcej sa rozhodnutia o náhrade trov odvolacieho konania je nevyhnutné vychádzať z faktu, že odvolanie je opravným prostriedkom. Opravný prostriedok je právny inštitút, ktorý pri súčasnom splnení všetkých zákonných podmienok umožňuje preskúmanie rozhodnutia a jemu

predchádzajúceho konania opravným súdom v rámci opravného konania za účelom dosiahnutia nápravy napadnutého rozhodnutia (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 1540 s., str. 1184). Najvyšší súd v uznesení z 29. novembra 2021 sp. zn. 2Cdo/187/2021 publikovanom ako judikát č. R 21/2022 v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky definoval účel odvolacieho konania ako prieskum vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia, a tak ustálenie právneho vzťahu medzi stranami konečným rozhodnutím odvolacieho súdu. Odvolací súd je viazaný odvolacími dôvodmi; na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok, prihliadne odvolací súd, aj keď neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené (§ 380 ods. 1, 2 CSP).

18.1. Ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie (§ 396 ods. 1 CSP). Aj v odvolacom konaní platí pri rozhodovaní o náhrade trov konania zásada úspechu. Pre spôsob rozhodnutia o náhrade trov odvolacieho konania je podstatné, ako odvolací súd rozhodol o opravnom prostriedku. Žalobkyňa v odvolacom konaní s cieľom dosiahnuť zmenu alebo zrušenie prvoinštančného rozsudku vytkla pochybenia vymedzené Civilným sporovým poriadkom ako odvolacie dôvody v ustanovení § 365 ods. 1 písm. c), f), h) (rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci). Tým vymedzila rozsah predmetu odvolacieho prieskumu a ako vyplýva z rozsudku odvolacieho súdu, ani v jednom uplatnenom odvolacom dôvode nebola úspešná, pričom odvolací súd nezistil ani vady týkajúce sa procesných podmienok, na ktoré bol povinný prihliadať, aj keď neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené. Odvolací súd potom priznal náhradu trov odvolacieho konania tam úspešnej žalovanej. Skutočnosť, že meritórne rozhodnutie o výške plnenia záviselo od úvahy súdu odvolací súd zohľadnil v inštruktážnom pokyne pre súd prvej inštancie o tom, že pri ustálení konkrétnej výšky náhrady trov konania o odvolaní bude vychádzať z prisúdenej sumy (20. odsek odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu). Tieto závery odvolacieho súdu podľa dovolacieho súdu neporušujú právo žalobkyne na spravodlivý proces (správnosť právneho posúdenia tejto otázky žalobkyňa v dovolaní v zmysle § 421 ods. 1 CSP ani podľa jeho obsahu neuplatnila), pretože odvolací súd svoje rozhodnutie aj v tejto časti riadne a zrozumiteľne odôvodnil a svoj záver oprel o argumentáciu majúcu oporu v relevantnej právnej úprave. Náhradu trov odvolacieho konania žalovanej priznal odvolací súd v zákonom predpokladanom rozsahu a na základe kritéria uvedeného v zákone.

18.2. Vzhľadom na poukaz dovolateľky na nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. IV. ÚS 3194/22 dovolací súd iba pripomína, že rozhodnutia súdov iných štátov, a teda ani rozhodnutia Ústavného súdu Českej republiky a Najvyššieho súdu Českej republiky pod pojem ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu nespádajú (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 31. októbra 2017 sp. zn. 6Cdo/129/2017). Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 56/2017, ktoré tiež označila v dovolaní, sa zaoberalo otázkou priznania náhrady trov konania v obchodnoprávnom spore a predmetom riešenia bola otázka, či využitie moderačného práva súdom v konaní o náhradu škody možno pri rozhodovaní o náhrade trov konania subsumovať pod úvahu súdu (za priznania plnej náhrady trov konania), alebo ide o výsledok, ku ktorému dospel súd po zhodnotení dokazovania (a priznať náhradu trov konania podľa pomeru úspechu v spore). Ústavný súd pri riešení zvolenom odvolacím súdom (priznanie pomernej časti náhrady trov konania) nezistil porušenie práva na spravodlivé súdne konanie.

19. Dovolací súd po zistení, že konanie pred súdom prvej inštancie ani konanie pred odvolacím súdom nebolo postihnuté dovolateľkou namietanou vadou vyplývajúcou z § 420 písm. f) CSP pristúpil k posúdeniu dovolania z hľadiska ďalšieho uplatneného dovolacieho dôvodu - nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

20. Podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Musí ísť o otázku právnú, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. b) CSP by dovolateľ mal a) konkretizovať právnú otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b) vysvetliť

potrebu, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil a c) uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená.

21. Žalobkyňa s odkazom na § 421 ods. 1 písm. b) CSP ako právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená vymedzila otázku, „či v prejednávanej veci, na účely určenia výšky primeraného finančného zadost'učinenia, môže konajúci súd brať do úvahy aj výšku životného minima, výšku minimálnej mzdy a alebo výsledok hospodárenia veriteľa, resp. jeho právneho predchodcu“. Za správne právne posúdenie tejto otázky považovala záver, že pre účely určenia výšky primeraného finančného zadost'učinenia je potrebné brať do úvahy aj výšku životného minima, výšku minimálnej mzdy a výsledok hospodárenia veriteľa, resp. jeho právneho predchodcu.

22. Dovolací súd vo vzťahu k takto nastolenej dovolacej otázke konštatuje neprípustnosť dovolania, pretože v prípade dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Dovolacia otázka, ktorou sa dovolateľka v podstate pýta, či na účely určenia výšky primeraného finančného zadost'učinenia môže súd zobrať do úvahy aj výšku životného minima, výšku minimálnej mzdy a/alebo výsledok hospodárenia veriteľa, resp. jeho právneho predchodcu nebola pre vyriešenie sporu nosnou, pretože súdy na nej nielenže nezaložili svoje rozhodnutie, ale ju vôbec neriešili. V odôvodnení rozsudku odvolací súd uviedol, že výška primeraného finančného zadost'učinenia spotrebiteľa sa neurčuje v závislosti od výšky životného minima, výšky minimálnej mzdy a nezávisí ani od výsledku hospodárenia žalovanej, resp. jej právneho predchodcu. To znamená, že súdy nižších inštancií sa okrajovo (hlbkové skúmanie vzhľadom na prostriedky procesného útoku použité žalobkyňou nebolo potrebné) zaoberali (nevyčíslenou) výškou životného minima, výškou minimálnej mzdy a výsledkom hospodárenia žalovanej, resp. jej právneho predchodcu iba všeobecne vo vzťahu k možnosti vziať tieto ukazovatele do úvahy ako kritérium, v závislosti od ktorého sa určí výška primeraného finančného zadost'učinenia (s negatívnym výsledkom). Nešlo o kľúčovú časť rozhodnutia, pretože súdy pri ustálení výšky finančného zadost'učinenia tak, aby bolo primerané, vychádzali z množstva ďalších, iných kritérií na strane žalobkyne aj žalovanej vyplynulých z dokazovania a neriešili túto otázku v individuálnej situácii žalobkyne, ktorá ju nastolila v kontexte jej konkrétneho sporu v zmysle, či konajúci súd môže/nemôže brať do úvahy výšku životného minima, výšku minimálnej mzdy a/alebo výsledok hospodárenia veriteľa, resp. jeho právneho predchodcu pri určení (v zmysle výpočtu) primeraného finančného zadost'učinenia (t. j. nenastolila odvolacím súdom riešenú otázku závislosti určenia výšky primeraného finančného zadost'učinenia spotrebiteľa od uvedených ekonomických ukazovateľov).

23. V kontexte uvedeného dovolací súd uzatvára, že dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP je prípustné, ale nie je dôvodné, pretože nezistil porušenie práva dovolateľky na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia. Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP nie je prípustné, nakoľko tento dovolací dôvod nie je vymedzený spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP, čo by bolo dôvodom na odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. f) CSP. Vzhľadom na nedôvodnosť dovolania uplatneného podľa § 420 písm. f) CSP však dovolací súd dovolanie ako celok zamietol podľa § 448 CSP.

24. V dovolacom konaní úspešnej žalovanej (§ 453 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP) dovolací súd priznal náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu. Vychádzal z charakteru dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku, zo striktnnej viazanosti uplatnenými dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) a z toho, že dovolateľka jednotlivu (ku každému uplatnenému dovolaciemu dôvodu osobitne) ani v celkovom výsledku nemala úspech (čo sú skutočnosti, na zmenu ktorých vzhľadom na obligatórne zastúpenie advokátom v dovolacom konaní nemôže mať vplyv ani postavenie žalobkyne ako slabšej strany v spore). O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP) zohľadniac výšku prisúdennej sumy.

25. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.